

ESTE INFORMAREA PRIVIND RISCUL ENTITĂȚILOR ROMÂNEȘTI ÎN CONFORMITATE CU IFRS 7?

Maria Mădălina GÎRBINĂ și Ștefan BUNEA
Academia de Studii Economice din București, România

RISK DISCLOSURES OF ROMANIAN FIRMS.
DO THEY COMPLY WITH IFRS 7?

ABSTRACT

With the recent market conditions and events, investors and regulators are very interested about the risks to which companies are exposed. Under such circumstances, the quality of risk disclosures is under scrutiny. The lack of adequate and consistent disclosure of risk exposures has a corrosive effect on market confidence. This determined IASB to focus on the risk issue with the intent of giving investors 'information about an entity's exposure to risks and how those risks are managed'. IFRS 7 includes risk disclosures that supersede those in IAS 32 and IAS 30, and became effective from January 2007. The purpose of this study is to analyze the current disclosure practices of Romanian companies related to the risks generated by financial instruments and compare them with the disclosure requirements stipulated in IFRS 7. Based on several theories we developed several hypothesis aiming to explain the determinants of the compliance level of the Romanian companies with IFRS 7. Considering the mandatory adoption of International Accounting Standards after 2007 by listed groups, our ultimate objective is to analyze the characteristics of companies that are closest to the disclosure requirements of IFRS 7.

✂ Disclosure, risk reporting, compliance, IFRS 7

INTRODUCERE

Scandalurile care au afectat lumea financiară au generat necesitatea divulgării riscurilor pentru a avertiza investitorii cu privire la posibilele evoluții negative. Din acest motiv, organismele de supraveghere și normalizatorii au emis cerințe care impun entităților să divulge informații privind riscurile. Acordul Basel II și Directiva Solvency II impun cerințe de raportare privind riscurile pentru bănci și societăți de asigurări. La nivel european, Directiva 51/2003 impune companiilor prezentarea în raportul anual a riscurilor și incertitudinilor.

Standardul Internațional de Raportare Financiară IFRS 7 solicită publicarea de informații referitoare la riscurile asociate instrumentelor financiare și gestionarea acestora. Nevoia de transparență, invocată din ce în ce mai des în ultima perioadă, impune analiza mecanismelor care condiționează cantitatea și calitatea informațiilor divulgate de companii cu atât mai mult cu cât cercetările efectuate în contextul aplicării referențialului internațional au ilustrat lipsa conformității cu cerințele IAS în diverse aspecte (Cairns, 1999; El-Gazzar *et al.*, 1999; Street *et al.*, 1999; Tower *et al.*, 1999, Glaum & Street, 2003).

În România, începând cu anul 2007, potrivit prevederilor Ordinului Ministrului Finanțelor nr. 1.121/2006, societățile comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată și care întocmesc situații financiare consolidate au obligația să aplice Standardele Internaționale de Raportare Financiară. De asemenea, celelalte entități de interes public, definite conform Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 907/2005, pot aplica Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) la întocmirea situațiilor financiare individuale sau consolidate, pentru necesități proprii de informare.

Existând un eșantion de companii care au răspuns deja acestor cerințe, considerăm că un studiu care să cuantifice și analizeze calitatea rapoartelor anuale publicate nu poate fi decât oportun. Scopul acestui studiu constă în testarea empirică a conformității rapoartelor anuale ale companiilor din România cu cerințele de informare menționate în standardul IFRS 7 și a factorilor care explică variațiile în ceea ce privește nivelul conformității. Companiile incluse în eșantionul analizat sunt cele care în anul 2007 au publicat pe site-ul propriu un raport anual întocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară.

Articolul își propune să răspundă la două întrebări principale:

1. Se aplică teoriile cu privire la informarea financiară pentru companiile din România care publică situații financiare în conformitate cu referențialul internațional (IAS/IFRS)?
2. Ce factori influențează practicile de divulgare a informațiilor privind riscurile asociate instrumentelor financiare în România?

Pe baza acestor întrebări, obiectivele cercetării noastre constau în identificarea factorilor care influențează informarea financiară privind riscurile și a caracteristicilor întreprinderilor care sunt cel mai aproape de cerințele IFRS 7. Pentru a atinge aceste obiective vom parcurge următorul demers. Prima parte a articolului prezintă o trecere în revistă a literaturii privind informarea financiară și conformitatea cu referențialul internațional. Partea a doua prezintă argumentele teoretice și empirice privind raportarea riscurilor. Partea a treia prezintă metodologia de cercetare și ipotezele testate, iar partea a patra prezintă rezultatele empirice obținute. În final sunt discutate concluziile și limitele cercetării și se identifică noi direcții de cercetare.

1. TRECEREA ÎN REVISTĂ A LITERATURII PRIVIND INFORMAREA FINANCIARĂ ȘI CONFORMITATEA CU REFERENȚIALUL INTERNAȚIONAL (IAS/IFRS)

Informarea financiară a fost analizată din diverse perspective în literatura contabilă, fiecare aducând propria viziune asupra acestui subiect. Până în prezent există o colecție de teorii care explică practicile de divulgare a informațiilor ale companiilor: teoria agenției și a costurilor politice (Watts & Zimmerman, 1978; Watts & Zimmerman, 1990), teoria semnalului (Ross, 1977; Morris, 1987), teoria legitimității și teoria instituționalistă (Carpenter & Feroz, 1992; Mezas, 1990), teoria costurilor de proprietate (Verrecchia, 1983; Dye, 1985; Darrough & Stoughton, 1990; Wagenhofer, 1990) și teoria contingenței (Gray, 1988; Fechner & Kilgore, 1994; Douplik & Salter, 1995), dar nu și o teorie unică, suficient de cuprinzătoare pentru a surprinde întreaga plajă de situații. În urma unei treceri în revistă a cercetărilor teoretice referitoare la informarea financiară, Verrecchia (2001) concluzionează că reducerea asimetriei informaționale este un posibil punct de plecare pentru o teorie generală a informării.

Informarea financiară este esențială pentru funcționarea eficientă a pieței de capital. Există multe întreprinderi nou create sau vechi care doresc să atragă economiile pentru a-și finanța ideile de afaceri. Alocarea eficientă a resurselor este complicată din cel puțin două motive: în primul rând, managerii sunt mult mai informați decât investitorii cu privire la valoarea oportunităților de afaceri și în al doilea rând, informațiile comunicate investitorilor nu sunt complet credibile, deoarece managerii au tendința să supraevalueze valoarea ideilor lor. Aceste diferențe de informare dau naștere problemei “lămâilor” care ar putea conduce la un eșec în funcționarea pieței de capital. Să luăm drept exemplu situația în care jumătate din ideile de afaceri sunt bune și cealaltă jumătate sunt rele. Atât investitorii, cât și managerii sunt raționali și evaluează investițiile în funcție de propriile informații. Dacă investitorii nu pot distinge între două idei de afaceri, managerii cu idei proaste vor încerca să pretindă că sunt la fel de valoroase ca ideile bune. Intuind acest lucru, investitorii vor evalua atât ideile bune, cât și pe cele rele la nivel mediu. Astfel, dacă problema “lămâilor” nu este pe deplin rezolvată, piața rațională va subevalua anumite idei bune și supraevalua anumite

idei proaste în funcție de informația disponibilă. Există mai multe soluții la problema lămâilor. Contractele optime între manageri și investitori pot asigura stimulente pentru publicarea informațiilor private, eliminând problema erorilor de evaluare. O altă posibilă soluție constă în elaborarea de reglementări care solicite managerilor să divulge informațiile private.

Choi (1973) avansează teoria nevoii de capital, care condiționează nivelul de informare de costul capitalului. Potrivit acestei teorii, companiile furnizează o cantitate mai mare de informații pentru a reduce incertitudinea investitorilor și a-i convinge să accepte o rată de rentabilitate mai mică.

Informația divulgată este limitată de costurile proprietarului (Verrecchia, 1983), deoarece este oferită nu doar investitorilor, ci și competitorilor și altor părți externe care o pot utiliza pentru a prejudicia performanța viitoare a companiei.

Aplicând teoria semnalului (Spenceⁱ, 1973) pentru raportarea financiară, Hughes (1986) afirmă că managerii ar putea utiliza situațiile financiare pentru a semnaliza așteptările și intențiile lor.

Teoria agenției a fost de asemenea utilizată pentru a explica interesul managerilor pentru divulgarea de informații (Jensen & Meckling, 1976). În cazul separării proprietății de control, pot surveni conflicte de interes între acționari (principali) și manageri (agenți), conflicte care generează costuri de agenție. Managerii au prin urmare interesul de a reduce costurile de agenție, iar o modalitate constă în furnizarea de informație auditată. Aceasta îi ajută pe acționari să monitorizeze mai eficient activitatea managerilor și pe manageri să semnaleze că acționează în interesul acționarilor. Jensen & Meckling (1976) descriu de asemenea relația de agenție dintre creditorii și managerii care acționează în interesul acționarilor. Pentru a reduce costurile de agenție, managerii au tendința de a furniza mai multe informații necesare creditorilor. Potrivit lui Watts (1977), cu cât levierul este mai mare cu atât nevoia de monitorizare a relației dintre manageri și creditorii este mai mare și implicit și cantitatea de informații divulgate pentru a satisface necesitățile acestora.

Folosind teoria costurilor politice, Watts & Zimmerman (1986) demonstrează că managerii companiilor mari și profitabile furnizează voluntar mai multă informație decât cei ai companiilor mici și mai puțin profitabile.

Multe modele economice presupun că nevoia de reglementare survine dacă există imperfecțiuni ale pieței și externalități.

O serie de cercetări analizează factorii determinanți ai informării pornind de la caracteristicile companiilor. Am putea cita în acest sens studiile elaborate de Chen & Jaggi (2000), Eng & Mak (2003), Cooke (1989), Cooke (1993), Hossain *et al.* (1994), Wallace *et al.* (1994), Wallace & Naser (1995), Gibbins *et al.* (1990),

Frost & Pownall (1994), Gray *et al.* (1995), Meek & Roberts (1995), Inchausti (1997), Raffournier (1995), Watson *et al.* (2002), Tai *et al.* (1990), Ahmed & Nicholls (1994), Akhtaruddin (2005), Ali *et al.* (2004). În urma unei treceri în revistă a literaturii, Marston & Shriver (1991) au constatat că mărimea companiei, cota pe piață de capital, levierul, profitabilitatea și mărimea firmei de audit au fost caracteristicile examinate cel mai frecvent. Studiile empirice ilustrează că informarea este o funcție complexă de câțiva factori interni ce țin de companie și externi care țin de mediul întreprinderii (cultură, sistem juridic, sistem instituțional). Modele care încorporează factori culturali și alți factori care țin de mediu au fost testate empiric în studii care au analizat informarea financiară în mai multe țări (Zarzeski, 1996; Hussein, 1996; Jaggi & Low, 2000; Salter, 1998; Williams, 2004; Archambault & Archambault, 2003) sau în studii focalizate pe o singură țară (Chen & Jaggi, 2000; Haniffa & Cooke, 2002; Akhtaruddin, 2005).

O serie de articole au analizat caracteristicile companiilor care au adoptat voluntar referențialul internațional (Dumontier & Raffournier, 1998; Murphy, 1999 și Tarca, 2004). Cercetările efectuate în contextul aplicării referențialului internațional au ilustrat lipsa conformității cu cerințele IAS în diverse aspecte (Cairns, 1999; El-Gazzar *et al.*, 1999; Street *et al.*, 1999; Tower *et al.*, 1999, Fekete *et al.*, 2008). Ulterior, studiile au analizat comparativ gradul de conformitate al companiilor cotate pe mai multe piețe de capital ilustrând un nivel mai bun al informării generale pentru companiile cotate pe piețele americane (Street & Bryant, 2000; Glaum & Street, 2003). Utilizând un eșantion de 279 de companii, Street & Gray (2002) au testat factori considerați a fi corelați cu nivelul de informare (cota pe piață de capital, mărimea companiei, profitabilitatea, industria, tipul auditorului, țara, caracterul multinațional, dimensiunile pieței de capital din țara de origine). Din cauza dificultăților implicate de o analiză cuprinzătoare a practicilor de informare, cercetătorii s-au concentrat pe anumite aspecte particulare. Spre exemplu, următoarele studii au analizat practicile de divulgare privind instrumentele financiare:

Tabel 1. Studii referitoare la conformitatea cu standardele contabile

Autorii studiului	Standardul de referință	Țara
Woods & Marginson (2004) Dunne <i>et al.</i> (2004)	FRS13	Marea Britanie
Chalmers & Godfrey (2000) Chalmers (2001)	AASB 1033	Australia
Blankley <i>et al.</i> (2000) Roulstone (1999)	FRR 48	SUA
Edwards Jr. & Eller (1995) Edwards Jr. & Eller (1996) Mahoney & Kawamura (1995)	FAS 119	SUA
Teixeira Lopes & Lima Rodrigues (2007)	IAS 32 și IAS 39	Portugalia

2. ARGUMENTE TEORETICE ȘI EMPIRICE PENTRU RAPORTAREA RISCULUI

Argumentul teoretic pentru raportarea riscurilor provine din literatura economico-financiară care precizează că această informare este utilă în reducerea asimetriei informaționale între manageri și investitori (Linsmeier *et al.*, 2002). Pe o piață imperfectă, investitorii nu conosc toate riscurile la care este expusă o companie și metodele utilizate de management pentru a le monitoriza și controla.

În urma raportării riscurilor, atât investitorii cât și companiile au de câștigat. Companiile atrag investitori investiționali (Diamond & Verrecchia, 1991; Kim & Verrecchia, 1994) și obțin un cost al capitalului mai mic (Botosan, 1997; Healy *et al.*, 1999; Verrecchia, 1999). În același timp, creșterea nivelului de informare poate ajuta investitorii să evalueze expunerea la riscuri și capacitatea entității de a le gestiona, reducând astfel costurile de monitorizare și diminuând riscul selecției adverse (Akerlof, 1978).

Una din caracteristicile ultimilor decenii constă în creșterea importanței managementului riscului ca disciplină independentă. Există presiuni din partea piețelor de capital și a organismelor de reglementare pentru a include informația privind riscul în rapoartele anuale cu scopul de a facilita comparațiile internaționale și de a informa investitorii cu privire la expunerea la risc. Procesul de gestionare și evaluare a riscurilor este intern pentru afacere și este diferit de raportarea riscului. Cu toate acestea cele două sunt strâns legate. Primul se concentrează asupra gestiunii și evaluării interne a riscului și asupra implementării unor sisteme de control pentru a asigura conformitatea cu politicile de gestiune a riscurilor. În schimb, raportarea riscurilor (în principal prin intermediul raportului anual) este un mecanism menit să reflecte practicile și politicile interne de gestiune a riscurilor, servind părților interesate să-și formeze o viziune documentată asupra situației financiare a entității și în special asupra expunerii la risc și a politicilor de gestiune a riscurilor.

În aceste condiții, o evaluare a proprietăților și a calităților informaționale ale unei raportări cuprinzătoare cu privire la risc este foarte importantă. Literatura de specialitate subliniază efectele dezirabile ale raportării riscului pentru preparatori și utilizatori, considerând că aceasta încurajează managementul eficient al riscurilor și ajută investitorii să își gestioneze propriul portofoliu. Linsley & Shrivs (2000) sugerează că teoria agenției, teoria semnalului, teoria costurilor politice și a legitimității explică divulgarea voluntară a informației despre risc, dar costurile de publicare limitează tendința managerilor de a publica aceste informații. Prin reducerea asimetriei informaționale, raportarea riscului poate descrește prima de risc solicitată de investitori și scade astfel costul capitalului.

Dacă managerii beneficiază ca urmare a raportării riscului, ne-am aștepta ca ei să publice voluntar asemenea informații. Cu toate acestea, studiile empirice indică un nivel redus al informării voluntare privind riscul (Lajili & Zégal, 2003). Cercetări realizate în Germania subliniază că, în contextul unui regim obligatoriu, raportarea riscului este mai degrabă vagă, cu un conținut informațional nesatisfăcător (Bungartz, 2004; Kajüter, 2004; Fischer & Vielmeyer, 2004). Aceste rezultate implică existența unor restricții în raportarea riscurilor care nu pot fi depășite printr-un regim de raportare obligatorie. Aceste restricții rezultă în principal din următorii factori: nu există riscuri care să fie raportate, managerul nu este informat cu privire la riscuri, managerul este înclinat să nu publice informațiile private privind riscurile. Deoarece prima explicație pare nerealistă ultimele două pot explica raportarea deficitară în acest domeniu. Lajili & Zégal (2003: 14) susțin că, chiar și atunci când informația este disponibilă, este publicată cu “zgomot” din cauza sensibilității comerciale. Natura prospectivă, neverificabilă a raportării privind riscul poate genera manipulare și comportament discreționar din partea managerilor.

3. METODOLOGIA DE CERCETARE ȘI DEZVOLTAREA IPOTEZELOR

Beattie *et al.* (2004) realizează o trecere în revistă a abordărilor utilizate pentru a analiza informarea asigurată de companii (ierarhizări subiective ale analiștilor, studii bazate pe indici, analiză de conținut tematic, lizibilitate și studii de analiză lingvistică).

Unele cercetări realizate în Statele Unite utilizează scoruri acordate de analiști pentru calitatea informării (cum ar fi cele furnizate de Association of Investment Management and Research). Printre acestea le-am putea cita pe cele realizate de Imhoff (1992), Lang & Lundholm (1993; 1996), Welker (1995), Sengupta (1998), Healy *et al.* (1999), Bushee & Noe (2000), Botosan & Plumlee (2002), Gelb & Zarowin (2002), Lundholm & Myers (2002). Aceste scoruri furnizează o evaluare globală a comunicării companiilor cu investitorii. Deoarece în alte țări astfel de ratinguri nu sunt disponibile, cercetătorii au trebuit să abordeze analiștii direct (Clarkson *et al.*, 1999). Healy & Palepu (2001: 34) critică această formă de cuantificare a calității informației publicate din următoarele motive: lipsa clarității cu privire la seriozitatea cu care analiștii acordă aceste ratinguri, selecția companiilor pentru care se acordă aceste ratinguri și subiectivismul analiștilor în procesul de evaluare.

Ahmed & Courtis (1999) realizează o amplă trecere în revistă a literaturii cu privire la factorii determinanți ai informării. Metodologia utilizată în aceste studii constă în construirea unui indice și testarea statistică a corelării acestuia cu diferite caracteristici ale companiilor. În funcție de obiectivul cercetării și țara analizată, indicele conține atât informații obligatorii cât și informații voluntare. Acest indicele poate fi ponderat sau nu. Determinarea ponderilor se bazează de obicei pe importanța relativă a elementelor selectate pentru un grup de utilizatori (Cerf,

1961; Singhvi & Desai, 1971). Un indice neponderat acordă aceeași importanță fiecărei informații, reducând astfel subiectivismul în acordarea ponderilor. Din acest motiv, utilizarea indicilor neponderați constituie o practică uzuală în studiile realizate pe baza rapoartelor anuale. Aceste studii utilizează de obicei o schemă binară de codificare pentru a înregistra prezența sau absența unui element. Alte scheme de codificare încorporează mărimi ordinare (de obicei 3 nivele) pentru a permite evaluarea calității unei anumite informații (scor 2 pentru informație cantitativă, 1 informație calitativă, 0 nicio informație). Deoarece numărul de elemente ce pot fi publicate de o companie este foarte mare, cercetătorii au încercat să se focalizeze de subseturi de informații (informații obligatorii, informații privind mediul).

Cercetarea noastră va utiliza ca instrument metodologic indicele de informare. Alegerea noastră este susținută și de Marston & Shrives (1991) care consideră că, deși construirea indicelui de informare implică raționamente de ordin subiectiv, acesta s-a dovedit un instrument de cercetare valoros care va continua să fie utilizat atât timp cât informațiile divulgate de companii vor constitui subiect de cercetare.

În cele ce urmează vom prezenta cum am construit și cuantificat variabila dependentă și aproximările pentru variabilele independente, procesul de colectare a informațiilor și principalele caracteristici ale eșantionului.

Pentru a identifica practicile de raportare cu privire la riscurile implicate de instrumentele financiare am aplicat tehnica analizei de conținut pentru rapoartele anuale cu ajutorul unui indice de informare. S-a acordat un scor egal cu 1 unui item dacă este prezentat și un scor egal cu 0 altfel. Scorul total pentru o companie se calculează astfel:

$$T = \sum_{i=1}^m d_i$$

unde d_i este egal cu 1 dacă elementul este prezentat și cu 0 altfel, m este numărul maxim de elemente.

Scorul total este calculat ca o sumă neponderată a scorurilor acordate pentru fiecare element. Prezumția utilizată este că fiecare element este la fel de important pentru utilizatori. Deși această prezumție nu reflectă realitatea, credem că subiectivismul este mai mic decât dacă s-ar fi acordat ponderi fiecărui element. Această opțiune este argumentată și prin faptul că majoritatea studiilor utilizează indici neponderați. Robbins & Austin (1986: 412-413) afirmă că “variabilele independente care sunt corelate cu indicele simplu de informare (care măsoară doar nivelul de informare) sunt corelate semnificativ și cu indicele compus (produsul dintre mărimea nivelului de informare și importanța relativă a indicelui de informare). Firth (1980) și Adhikari & Tondkar (1992) au obținut aceleași rezultate cu indici ponderați și neponderați.

În acordarea unui scor pentru fiecare element caracterul aplicabil al fiecărui element este luat în considerare. Am considerat că o companie nu trebuie să fie penalizată dacă un element nu este relevant pentru ea. Având în vedere natura tranzacțiilor la care se referă cerințele de informare din IFRS 7 este probabil ca unele să nu se regăsească în activitatea companiilor din România. Astfel, am lecturat întreg raportul anual și dacă nu există nicio mențiune referitoare la un anumit element atunci se consideră că el nu este aplicabil. Se calculează un scor maxim pentru fiecare companie astfel:

$$M = \sum_{i=1}^n d_i$$

unde i este elemental de furnizat și n este numărul de elemente aplicabile pentru o companie.

Conștientizăm nivelul de subiectivism care poate fi implicat de această procedură. Însă, din cauza instrumentelor și tranzacțiilor care pot fi cu totul noi pentru anumite companii, lipsa unor ajustări pentru elementele neaplicabile ar introduce un subiectivism și mai mare. Această procedură de ajustare pentru elementele neaplicabile a fost utilizată în majoritatea studiilor trecute în revistă (Cooke (1989), Cooke (1993), Meek & Roberts (1995), Raffournier (1995), Inchausti (1997)). Indicele ajustat este calculat după următoarea formulă de calcul:

$$I = \frac{T}{M}$$

Pe baza IFRS 7 am elaborat o listă cu cerințele de informare (vezi *Anexa 1*) pe care am utilizat-o pentru a calcula indicele de informare pentru fiecare companie analizată.

Ipoteze testate

Pe baza considerațiilor teoretice și a cercetărilor empirice anterioare am dezvoltat o serie de ipoteze care corelează caracteristicile companiilor din România de practicile de informare. Explicațiile în selectarea caracteristicilor companiilor se bazează pe costurile de agenție, costurile contractuale, costurile politice, nevoia de capital, teoria semnalului și asimetria informațională.

Mărimea companiei

Există mai multe argumente care pot fi folosite pentru a corela mărimea cu nivelul de informare. După cum susțin Watts & Zimmerman (1990) costurile politice sunt mai mari pentru companiile mari. Se așteaptă ca entitățile mari să aibă un nivel mai ridicat de informare deoarece acest lucru crește încrederea și diminuează costurile politice. În al doilea rând se așteaptă ca entitățile mari să aibă sisteme informaționale mai bune. În consecință o informare suplimentară este mai puțin costisitoare în companiile mari decât în cele mici. Mai mult, costurile legate de dezavantajele competitive ale informării adiționale sunt mai mici pe măsură ce

mărimea companiei crește. (Verrecchia (1983)). De asemenea, comparativ cu o firmă mică, o companie mare dispune de mai multe resurse ce pot fi alocate raportării financiare (Alchian, 1969).

Prin urmare prima ipoteză este următoarea:

H1: Companiile mari au un nivel mai bun de informare decât cele mici.

Industria

Relația dintre industrie și informare poate fi explicată de teoria costurilor politice. Watts & Zimmerman (1990) afirmă că apartenența la o industrie (fiind corelată cu mărimea) este corelată cu costurile politice. Companiile din aceeași industrie au aceleași interese în producerea unui anumit nivel de informare pentru a nu fi penalizate de piață (presiunea competitivă). Acest argument este coerent cu teoria semnalului. Teoria instituționalistă susține această ipoteză deoarece anumite industrii suportă mai multe presiuni instituționale față de altele.

De aici decurge următoarea ipoteză:

H2: Practicile de informare sunt corelate cu industria în care operează companiile.

Performanța

Studiile anterioare susțin că performanța firmelor afectează calitatea informării. O firmă profitabilă poate furniza informații detaliate pentru a comunica veștile bune investitorilor pentru a-i crește valoarea (Ali *et al.*, 2004) și compensațiile managementului (Wallace *et al.*, 1994). Rezultatele studiilor anterioare sunt contradictorii. În timp ce Ali *et al.* (2003) identifică o relație pozitivă între profitabilitate și nivelul de conformitate, Wallace & Naser (1995) identifică o relație negativă între aceste variabile.

Hassan *et al.* (2006; 2007) demonstrează empiric că firmele performante din industria extractivă furnizează mai multă informație privind instrumentele financiare derivate. După metodologia utilizată de Hassan *et al.* (2006; 2007) surprindem performanța cu ajutorul profitului înainte de impozitare.

Următoarea ipoteză este, de asemenea, testată :

H3: Practicile de informare sunt corelate cu performanța companiei.

Structura de finanțare

Un nivel mai mare al levierului financiar generează costuri de agenție mai mari (transfer potențial de bogăție de la creditorii la managerii și acționarii). Conformitatea cu IFRS și un nivel bun de informare pot fi utilizate pentru a reduce costurile de agenție și asimetria informațională. Există autori care susțin o relație negativă între levier și nivelul de informare (Zarzeski, 1996; Abd-Elsalam & Weetman, 2003). Argumentația se bazează pe teoria semnalului și pe faptul că

entitățile cu un levier mare aparțin sistemelor de finanțare preponderant bancare unde piața de capital nu este principala sursă de finanțare, iar informațiile referitoare la companii sunt mai degrabă private decât publice. Tarca *et al.* (2005), pe baza studiului lui Nobes (1998), susțin că entitățile cu datorii mai mari prezintă situații financiare în conformitate cu standardele internaționale. Pe baza considerațiilor teoretice și a studiilor empirice anterioare putem considera că gradul de informare este corelat cu levierul.

H4: Gradul de informare este corelat cu levierul.

Variabilele independente

Mărimea companiei poate fi cuantificată cu ajutorul mai multor indicatori. Totalul activelor este utilizat frecvent în studii. Pe baza studiilor anterioare și a considerațiilor teoretice nu există o abordare coerentă de divizare a companiilor pe industrie. Potrivit așteptărilor din reglementările contabile adoptăm o clasificare care separă companiile în financiare și nonfinanciare folosind o variabilă dummy. Structura capitalului este cuantificată cu ajutorul levierului. Levierul este măsurat prin raportarea datoriilor la capitalurile proprii.

Eșantionul analizat conține entitățile din România care au publicat pe site un raport anual în conformitate cu standardele internaționale de raportare financiară în anul 2007.

Tabel 2. Prezentarea eșantionului

Entitatea	Număr de pagini raport anual
BancPost	148
BRD	89
Banca Transilvania TLV	68
SC Alro SA	54
Banca Comercială Română	98
Petrom SA	50
Banca Carpatica	52
Flamingo Internațional	74
Oltchim SA	63
SNTGN Transgaz	64

Majoritatea entităților care au întocmit situații financiare în conformitate cu standardele internaționale sunt instituții financiare.

Tabel 3. Distribuția pe sectoare de activitate

Domeniul de activitate	Pondere
Alte activități de intermediari monetare	50%
Metalurgia aluminiului	10%
Extracția petrolului brut	10%
Comerț cu ridicata al calculatoarelor, echipamentelor periferice și software-ului	10%
Fabricarea altor produse chimice organice, de bază	10%
Transporturi prin conducte	10%

4. REZULTATE

Toate entitățile care au întocmit situații financiare în conformitate cu IFRS sunt auditate de marile cabinete de audit (Big Four). Acest lucru este legat și de faptul că acestea au un nivel mai bun de cunoaștere în domeniul standardelor internaționale și costurile de auditare sunt mai mici decât cele suportate de cabinetele mai mici. Auditul este un mijloc de diminuare a costurilor de agenție (Jensen & Meckling, 1976; Watts & Zimmerman, 1983), astfel că entitățile care au costuri de agenție mari tind să contacteze societăți mari de audit. Acest aspect este coerent cu rezultatele studiului elaborat de Dumontier & Raffournier (1998) care observă că, din motive legate de reputație, auditorii doresc ca clienții lor să întocmească situații financiare în conformitate cu standarde complexe.

Tabel 4. Auditorii situațiilor financiare prezentate în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară

Auditor	Pondere
PWC	20%
KPMG	20%
Deloitte	30%
Ernst & Young	30%

90% din companiile analizate sunt cotate la Bursa de Valori din București. Statistica descriptivă privind variabilele continue se prezintă conform tabelului 5.

Indicele de informare a variat între 14,81% și 54,16% înregistrând o medie de 38,41%. Cel mai bun indice de informare s-a înregistrat pentru sectorul Alte activități de intermediari monetare cu o medie de 44,54%.

Tabel 5. Statistica descriptivă

	Indice de informare	Total activ	Levierul	Profit înainte de impozitare	Profit net	Datorii	Pondere deținută de primii doi acționari
Mean	0.38413	16150373761	6.2159942	520327392.7	435113134	13160959625	0.74825
Standard Error	0.034977	6670634750	1.7351813	205458553.2	172110925	6193809280	0.049425039
Median	0.37915	7853328500	5.6630869	249975500	213350000	5082440303	0.77725
Standard Deviation	0.1106071	21094399249	5.487125	649716992.8	544262532	19586544717	0.156295697
Minimum	0.1481	478835	0.2602079	-101006000	-93159000	319673	0.406
Maximum	0.5416	63358863000	13.404216	1839875779	1.541E+09	58491486000	0.941

Pentru a testa relațiile dintre indicele de informare și fiecare variabilă utilizăm regresia simplă. Rezultatele obținute sunt raportate în tabelul 6. Pentru fiecare variabilă explicativă prezentăm coeficientul de regresie și t statistic.

Tabel 6. Testarea ipotezelor

Ipoteză	Variabilă independentă	Coeficientul de regresie	t-statistic
H1	Total activ	0,2287	1,540313
H2	Industria	0,527215	2,9868 *)
H3	Profit înainte de impozitare	0,008227	0,257602
H4	Levierul	0,518334	2,934111 *)

*) semnificativ la 1%

Două ipoteze au fost validate.

H2: Practicile de informare sunt corelate cu industria în care operează companiile.

și

H4: Gradul de informare este corelat cu levierul.

Din lecturarea rapoartelor anuale am putut constata că în multe situații acestea redau textual prevederile standardelor internaționale fără a divulga informații specifice entității. Multe companii reproduc pasaje din cerințele standardelor chiar dacă nu au efectuat tranzacții reglementate de aceste cerințe. O singură companie a utilizat contabilitatea de acoperire, aspect ce ar putea fi explicat de complexitatea și costurile implicate de cerințele IAS 39, dar și de utilizarea redusă a derivatelor și de nivelul limitat de cunoaștere al companiilor în domeniul gestiunii riscurilor. Cu privire la evaluarea la valoarea justă se constată o lipsă de transparență în prezentarea tehnicilor de evaluare utilizate și a sensibilității estimărilor față de parametrii modelului de evaluare. Informarea referitoare la metodele de evaluare nu este suficient de cuprinzătoare și nu furnizează suficiente detalii cu privire la ipotezele utilizate și la cum sunt afectate acestea de schimbarea condițiilor pe piață. Lipsesc informații cantitative referitoare la modelele de evaluare a valorii juste și impactul variabilelor care nu sunt direct observabile asupra contului de profit și pierdere. Prezentarea unor informații cantitative referitoare la determinarea valorii juste cu ajutorul diferitelor metode de evaluare ar ajuta utilizatorii să înțeleagă dependența valorilor de date observabile sau neobservabile de piață. De asemenea, entitățile au omis să prezinte impactul valorilor juste determinate cu ajutorul unor date neobservabile asupra contului de rezultat. În domeniul managementului riscului informațiile divulgate de bănci au fost influențate de cerințele Basel II. Se constată o informare superficială în ceea ce privește evaluarea deprecierei pentru activele financiare. Lipsesc informațiile privind valoarea justă a garanțiilor deținute și garanțiile intrate în posesia entității în decursul perioadei de raportare.

Informarea privind activele financiare reneociate care ar fi altfel depreciate este, de asemenea, deficitară. Informațiile narative referitoare la practicile de management al riscurilor sunt în multe situații generice și nu sunt corelate cu informațiile cantitative prezentate. Informațiile privind descrierea modelelor de analiză a sensibilității, parametrii utilizați și ipotezele asumate, obiectivele metodelor utilizate și limitele acestora în reflectarea valorii juste a activelor și datorilor sunt de asemenea superficiale.

CONCLUZII

Este evident că implementarea IFRS 7 a constituit o provocare pentru toate companiile românești. Investițiile substanțiale în formarea profesională și reconfigurarea sistemelor de colectare și prelucrare a informațiilor ce se impun explică conformitatea limitată a rapoartelor anuale cu cerințele standardului.

Condițiile recente marcate de criza financiară au atras atenția investitorilor și organismelor de reglementare asupra riscurilor la care sunt expuse companiile. Lipsa informațiilor adecvate și coerente privind expunerea la risc continuă să aibă un efect coroziv asupra încrederii pieței de capital. Pentru a fi relevante pentru utilizatori informațiile prezentate trebuie să reflecte condițiile actuale ale pieței și impactul lor asupra profilului de risc al companiilor. O abordare bazată pe principii va fi necesară pentru a permite flexibilitatea necesară pentru a face față acestor cerințe de o manieră oportună. Un pas important în atingerea acestui scop constă în raportarea informațiilor utilizate de management pentru a gestiona riscul. Astfel, companiile trebuie să-și ajusteze rapoartele în funcție de profilul de risc și strategiile de gestiune a riscurilor.

Studiul nostru ilustrează faptul că informarea financiară privind riscurile este corelată cu domeniul de activitate în care activează entitatea raportoare (sectorul financiar sau nonfinanciar) și structura finanțării (cuantificată prin levier). Rezultatele se explică prin presiunile instituționale care acționează asupra sistemului bancar și costurile de agenție mai mari suportate de companiile mai îndatorate. Rezultatele ar putea să susțină o eficiență mai bună a mecanismelor de impunere a reglementărilor în domeniul financiar, dar și un nivel mai bun de cunoaștere în domeniul managementului riscurilor și al aplicării standardelor internaționale de raportare financiară în acest domeniu.

Principalele limite ale cercetării țin de perioada scurtă de timp analizată (un an), de dimensiunea redusă a eșantionului și de subiectivismul cercetătorilor în determinarea indicelui de informare. Direcțiile de cercetare viitoare vizează extinderea eșantionului analizat și a cerințelor de raportare utilizate ca reper (cerințele tuturor standardelor și interpretărilor), elaborarea unui model multifactorial care să explice comportamentul companiilor în divulgarea de informații, analiza în dinamică a conformității cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară.

BIBLIOGRAFIE

- Abd-Elalam, O. H. & Weetman, P (2003) "Introducing International Accounting Standards to an emerging capital market: relative familiarity and language effect in Egypt", *Journal of International Accounting, Auditing & Taxation*, Vol. 12: 63-84
- Adhikari, A. & Tondkar, R. (1992) "Environmental factors influencing accounting disclosure requirements of Global Stock Exchanges", *Journal of International Financial Management & Accounting*, Vol. 4, 2: 75-105
- Ahmed, K. & Courtis, J. (1999) "Associations between corporate characteristics and disclosure levels in annual reports: a meta-analysis", *The British Accounting Review*, Vol. 31, 1: 35-61
- Ahmed, K., & Nicholls, D. (1994) "The impact of non-financial company characteristics on mandatory disclosure compliance in developing countries: The case of Bangladesh", *The International Journal of Accounting*, vol. 29, no. 1: 62
- Akhtaruiddin, M. (2005) "Corporate mandatory disclosure practices in Bangladesh", *The International Journal of Accounting*, Vol. 40: 399-422
- Alchian, A (1969) "Information costs, pricing and resource unemployment", *Western Economic Journal*, pp. 109-128
- Ali, M., K. Ahmed & Henry, D. (2004) "Disclosure compliance with national accounting standards by listed companies in South Asia", *Accounting and Business Research*, Vol. 34, 3: 188-199.
- Archambault, J. & Archambault, M. (2003), "A multinational test of determinants of corporate disclosure", *The International Journal of Accounting*, Vol. 38, 2: 173-194
- Beattie, V., McInnes, Fearnely, S. (2004) "A methodology for analysing and evaluating narratives in annual reports: a comprehensive descriptive profile and metrics for disclosure quality attributes", *Accounting Forum*, vol. 28: 205-236
- Blankley, A., Lamb, R. & Schroeder, R. (2000) "Compliance with SEC Disclosure Requirements about Market Risk", *Journal of Derivatives*, Vol. 7, 3: 39-51
- Botosan, C. A. (1997) "Disclosure level and the cost of equity capital", *The Accounting Review*, vol. 72, 3: 323– 349
- Bungartz, O. (2003) *Risk Reporting – Anspruch, Wirklichkeit und Systematik einer umfassenden Risikoberichterstattung deutscher Unternehmen* [Risk Reporting –Claim, Reality and System of Comprehensive Risk Reporting by German Enterprises] (Sternenfels: Wissenschaft & Praxis).
- Cairns, D. (1999) "Degrees of Compliance", *Accountancy: International Edition*, Vol. 124, 1273: 114-118
- Carpenter, V. L. & Feroz, E. H. (1992) "GAAP as a symbol of legitimacy: New York State's decision to adopt generally accepted accounting principles", *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 17, 7: 613-643

- Cerf, R.A. (1961) *Corporate reporting and investment decisions*, Berkley, CA: University of California Press
- Chalmers, K., & Godfrey, J. (2000) "Practice versus prescription in the disclosure and recognition of derivatives", *Australian Accounting Review*, Vol. 11, 2: 40-50
- Chalmers, K. (2001) "The Progression from voluntary to mandatory derivative instrument disclosures - look who's talking", *Australian Accounting Review*, Vol. 11, 1: 34-44
- Chen, C. & Jaggi, B. (2000) "Association between independent non-executive directors, family control and financial disclosures in Hong Kong", *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol. 19, 4-5: 285-310
- Choi, F. D. (1973) "Financial disclosure and entry to the European capital market", *Journal of accounting research*, Vol. 11, 2: 159-179
- Clarson, P. M, Kao, J. L & Richardson, G. D (1999) "Evidence that management discussion and analysis (MD&A) is a part of a firm's overall disclosure package", *Contemporary Accounting Research*, Vol. 16 No 1: 111-134
- Cooke, T. E. (1989) "Voluntary corporate disclosure by Swedish companies", *Journal of International Financial Management & Accounting*, Vol. 1, No. 2 :171-195
- Cooke, T. E. (1993) "Disclosure in Japanese corporate annual reports", *Journal of Business Finance and Accounting*, Vol. 20, 4: 521-535
- Darrough, M. N. & Stoughton, N. M. (1990) "Financial disclosure policy in an entry game", *Journal of Accounting & Economics*, Vol. 12, 1-3: 219-243
- Diamond, D. W. & Verrecchia, R. E. (1991) "Disclosure, liquidity, and the cost of capital", *The Journal of Finance*, Vol. 46: 1325-1359
- Dye, R. A. (1985) "Disclosure of nonproprietary information", *Journal of Accounting Research*, Vol. 23, 1: 123-145
- Doupnik, T. & Salter, S. (1995) "External environment, culture and accounting practice: a preliminary test of a general model of international accounting development", *The International Journal of Accounting*, Vol. 30, 3: 189-206
- Dumontier, P. & Raffournier, B. (1998) "Why firms comply voluntarily with IAS: an empirical analysis with Swiss data", *Journal of International Financial Management & Accounting*, Vol. 9, 3: 216-245
- Dunne, T., Helliar, C., Mallin, C., Moir, L., Ow-Yong, K. & Power, D. (2003) "The financial reporting of derivatives and other financial instruments: a study of the implementation and disclosures of FRS 13" (ICAEW)
- Edwards, J. R., & Eller, G. (1995) "Overview of Derivatives Disclosures by Major U.S.Banks", *Federal Reserve Bulletin*, September, 817-831
- Edwards, J. R., & Eller, G. (1996): "Derivatives disclosures by major U.S. banks, 1995", *Federal Reserve Bulletin*, September, 792-801
- El-Gazzar, S., Finn, P. & Jacob, R. (1999) "An empirical investigation of multinational firms' compliance with international accounting", *The International Journal of Accounting*, Vol. 34, 2: 239-248
- Eng, L. L. & Mak, Y. T. (2003) "Corporate governance and voluntary disclosure", *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol. 22, 4: 325-345
- Fechner, H. & Kilgore, A. (1994) "The influence of culture factors on accounting practice", *The International Journal of Accounting*, Vol. 29, 3: 265-277

- Fekete, S., Matis, D. & Lukács, J. "Factors influencing the extent of corporate compliance with IFRS. The case of Hungarian listed companies", disponibil on line la <http://oeconomica.uab.ro/upload/lucrari/1020081/2.pdf>
- Firth, M. (1980) "Raising finance and firms' corporate reporting policies", *Abacus*, Vol. 16, 2: 100-115
- Fischer, T. M. & Vielmeyer, U. (2004) *Analyse von risk disclosure scores: Risikoorientierte Unternehmenspublizität der DAX 100-Unternehmen* [Analysis of Risk Disclosure Scores: Corporate Risk Reporting by DAX 100-Entities], *Zeitschrift für kapitalmarktorientierte Rechnungslegung*, 4: 459-474
- Frost, C. & Pownall, G. (1994) "Accounting disclosure practices in the United States and the United Kingdom", *Journal of Accounting Research*, Vol. 32, 1: 75-102
- Gibbins, M., Richardson, A. & Waterhouse, J. (1990) "The management of corporate financial disclosure: opportunism, ritualism, policies and processes", *Journal of Accounting Research*, Vol. 28, 1: 121-143
- Glaum, M. & Street, D. L. (2003) "Compliance with the disclosure requirements of Germany's new market: IAS Versus US GAAP", *Journal of International Financial Management and Accounting*, Vol. 14, 1: 64-100
- Gray, S. J., Meek, G. & Roberts, C. (1995) "International capital market pressures and voluntary annual report disclosures by US and UK Multinationals", *Journal of International Financial Management & Accounting*, Vol. 6, 1: 43-68
- Gray, S. J. (1988) "Towards a theory of cultural influence on the development of accounting systems internationally", *Abacus*, Vol. 24, 1: 1-15
- Haniffa, R. & Cooke T (2002) "Culture, corporate governance and disclosure in Malaysian corporations", *Abacus*, Vol. 38, 3: 317-349
- Hassan, M. S., Percy, M. & Goodwin-Stewart, J. (2006-2007) "The Transparency of Derivative Disclosures by Australian Firms in the Extractive Industries", *Corporate Ownership and Control*, Vol. 4, 2: 257-270
- Healy, P., Hutton, A., Palepu, K. (1999) "Stock performance and intermediation changes surrounding sustained increases in disclosure", *Contemporary Accounting Research*, Vol. 16: 485-520
- Healy, P. & Palepu, K. (2001) "Information asymmetry, corporate disclosure and the capital markets: A review of the empirical disclosure literature", *Journal of Accounting & Economics*, Vol. 31, 1-3: 405-440
- Hossain, M., Tan, L. M. & Adams, M. (1994) "Voluntary disclosure in an emerging capital market: some empirical evidence from companies listed on the Kuala Lumpur stock exchange ", *The International Journal of Accounting*, Vol. 29, 4: 334-352
- Hughes, P. J. (1986) „Signaling by direct disclosure under asymmetric information”, *Journal of accounting and economics*, Vol. 8, 2: 119-142
- Hussein, M. (1996) "A Comparative Study of Cultural Influences on Financial Reporting in the US and The Netherlands", *The International Journal of Accounting*, Vol. 31, 1: 95-120

- Imhoff, E. A. Jr. (1992) "The relation between perceived accounting quality and economic characteristics of the firm", *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol. 11, 2: 97-118
- Inchausti, B. G. (1997) "The influence of company characteristics and accounting regulation on information disclosed by Spanish firms", *European Accounting Review*, Vol. 6, 1: 45-68
- Jaggi, B. & Low, P. (2000) "Impact of culture, market forces and legal system on financial disclosures", *The International Journal of Accounting*, Vol. 35, 4: 495-519
- Jensen, M. & Meckling, W. (1976) "Theory of the firm: managerial behaviour, agency costs and ownership structure", *Journal of Financial Economics*, Vol. 3: 305-361
- Kajüter, P. (2004) „Risk Reporting in Germany: Evidence from a Longitudinal Study”, Working paper presented at the 27th Annual Conference of the EAA in Prague
- Kim, O., & Verrecchia, R. (1994) „Market liquidity and volume around earnings announcements”, *Journal of Accounting and Economics*, Vol 17: 41-68
- Lajili, K. & Zéghal, D. (2003) „The disclosure of risk management information in Canadian annual reports”, Working paper presented at the 26th Annual Conference of the EAA in Seville
- Lang, M. & Lundholm, R. (1993) “Cross-sectional determinants of analyst ratings of corporate disclosures”, *Journal of Accounting Research*, Vol. 31, 2: 246-271
- Linsley, P. & Shrivess P (2000) “Risk management and reporting risk in the UK”, *The Journal of Risk*, Vol. 3, 1: 115-129
- Linsmeier, T. J., Thornton D. B & Venkatachalam, M. (2002) “The effect of mandated market risk disclosures on trading volume sensitivity to interest rate, and commodity price movements”, *The Accounting Review*, Vol.77: 343-377
- Lundholm, R., & Myers, L.A (2002) “Bringing the future forward: the effect of disclosure on the returns-earnings relation”, *Journal of Accounting Research*, Vol. 40: 809–839
- Mahoney , J. & Kawamura, Y. (1995) "Review of 1994 Disclosures about Derivative Financial Instruments and Fair Value of Financial Instruments", *Financial Accounting Series*, 156-A, F. A. S. Board, Norwalk
- Marston, C.L. & Shrivess, P.J. (1991) „The use of disclosure indices in accounting research: a review article”, *British Accounting Review*, Vol. 25: 195–210
- Meek, G. & Roberts C (1995) "Factors influencing voluntary annual report disclosures by US, UK, and continental European multinational corporations", *Journal of International Business Studies*, Vol. 26, 3: 555-572
- Mezias, S. J. (1990) "An institutional model of organizational practice: financial reporting at the Fortune 200 ", *Administrative Science Quarterly*, Vol. 35, 3: 431-457

- Morris, R. (1987) "Signalling, agency theory and accounting policy choice", *Accounting and Business Research*, Vol. 18, 69: 47-56
- Murphy, A. (1999) "Firm characteristics of Swiss companies that utilize International Accounting Standards", *The International Journal of Accounting*, Vol. 34, 1: 121-131
- Nobes, C. (1998) "Towards a general model of the reasons for international differences in financial reporting", *Abacus*, Vol. 34, 2: 162-187
- Raffournier, B. (1995) "The determinants of voluntary financial disclosure by Swiss listed companies", *European Accounting Review*, Vol. 4, 2: 261-280
- Robbins, W. & Austin, K. (1986) "Determinants of disclosure quality in municipal financial reports: some additional evidence", *Journal of Accounting Research*, Vol. 24, 2
- Ross, S.A. (1977) "The determination of financial structure: The incentive-signalling approach", *Bell Journal of Economics*, Vol. 8, 1: 23-40
- Roulstone, D. (1999) "Effect of the SEC financial reporting release No. 48 on derivative and market risk disclosures", *Accounting Horizons*, Vol. 13, No. 4: 343-364
- Salter, S. (1998) "Corporate financial disclosure in emerging markets: Does economic development matter?", *The International Journal of Accounting*, Vol. 33, 2: 211-234
- Sengupta, P. (1998) "Corporate disclosure quality and the cost of debt", *The Accounting Review*, Vol. 73, 4: 459-474
- Singhvi, S.S. & Desai, H. B. (1971) "An empirical analysis of the quality of corporate financial disclosure", *The Accounting Review*, Vol. 46, 1: 129-138
- Spence (1973) "Job market signalling", *Journal of Economics*, August: 355-374
- Street, D. L., Gray, S. J., & Bryant, S. M. (1999) "Acceptance and Observance of International Accounting Standards: An empirical study of companies claiming to comply with IASs", *The International Journal of Accounting*, Vol. 34, 1: 11-48
- Street, D. L. & Bryant, S. M. (2000) "Disclosure level and compliance with IASs: a comparison of companies with and without U.S. listings and filings", *International Journal of Accounting*, Vol. 35, 3: 305-329
- Street, D. L. & Gray, S. J. (2002) "Factors influencing the extent of corporate compliance with International Accounting Standards: summary of a research monograph", *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 1151-1176
- Tai, B. Y., Au-Yeung, K., Kwok, M. & Lau, L. W. C. (1990) "Non-compliance with disclosure requirements in financial statements: The case of Hong Kong companies", *The International Journal of Accounting*, Vol. 25, 2: 99-112
- Tarca, A. (2004) "International convergence of accounting practices: choosing between IAS and US GAAP", *Journal of International Financial Management & Accounting*, Vol. 15, 1: 60-91

- Tarca, A., Moy, M. & Morris, R. (2005) "An investigation of the relationship between use of international accounting standards and source of company finance in Germany", EAA 2005 (Gothenburg)
- Teixeira Lopes, P. & Lima Rodrigues, L. (2007) "Accounting for financial instruments: An analysis of the determinants of disclosure in the Portuguese stock exchange", *The International Journal of Accounting*, Vol. 42: 25–56
- Tower, G., Hancock, P. & Taplin, R.H. (1999) "A regional study of listed companies' compliance with international accounting standards. Preview", *Accounting Forum*, Vol. 23, 3: 293-305
- Verrecchia, R. (1983) "Discretionary disclosure", *Journal of Accounting & Economics*, Vol. 5, 3: 179-194
- Verrecchia, R. (2001) "Essays on Disclosure", *Journal of Accounting & Economics*, Vol. 32, 1-3: 97-180
- Wagenhofer, A. (1990) "Voluntary disclosure with a strategic opponent", *Journal of Accounting & Economics*, Vol. 12, 4: 341-363
- Wallace, R.S.O., Naser, K. & Mora, A. (1994) "The relationship between the comprehensiveness of corporate annual reports and firm characteristics in Spain", *Accounting and Business Research*, Vol. 25, 97: 41-53
- Wallace, R. S. O. & Naser, K. (1995) "Firm-specific determinants of the comprehensiveness of mandatory disclosure in the corporate annual reports of firms listed on the stock exchange of Hong Kong", *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol. 14, 4: 312-369
- Watson, A., Shrives, P. & Marston, C. (2002) "Voluntary Disclosure of Accounting Ratios in the UK", *The British Accounting Review*, Vol. 34, 4: 289-313
- Watts, R. & Zimmerman, J. (1978) "Towards a positive theory of the determination of accounting standards", *The Accounting Review*, Vol. 53, 1:112-134
- Watts, R. & Zimmerman, J. (1986) *Positive accounting theory*, Englewood Cliffs Prentice Hall
- Watts, R. & Zimmerman, J. (1990) "Positive accounting theory: a ten year perspective", *The Accounting Review*, Vol. 65, 1: 131-156
- Welker, M. (1995) "Disclosure policy, information asymmetry, and liquidity in equity markets", *Contemporary Accounting Research*, Vol. 11: 801-827
- Williams, S.M. (2004) "An International investigation of associations between societal variables and the amount of disclosure on information technology and communication problems: the case of Y2K", *The International Journal of Accounting*, Vol. 39, 1: 71-92
- Woods, M. & Marginson, D. (2004) "Accounting for derivatives: an evaluation of reporting practice by UK banks", *European Accounting Review*, Vol. 13, 2: 373-391
- Zarzeski, M. T. (1996) "Spontaneous harmonization effects of culture and market forces on accounting disclosure practices", *Accounting Horizons*, Vol. 10, 1: 18-37

Nr. crt.	Cerințe de informare IFRS 7
1	Valoarea contabilă a activelor financiare evaluate la valoarea justă prin contul de rezultat
1.1	- valoarea contabilă a activelor financiare desemnate a fi evaluate la valoarea justă prin rezultat
1.2	- valoarea contabilă a activelor financiare care îndeplinesc criteriile pentru a fi clasificate în această categorie
2	Valoarea contabilă a activelor deținute până la scadență
3	Valoarea contabilă a împrumuturilor și creanțelor
4	Valoarea contabilă a activelor disponibile pentru vânzare
5	Valoarea contabilă a datoriilor financiare evaluate la valoarea justă prin rezultat
5.1	- valoarea contabilă a datoriilor financiare desemnate a fi evaluate la valoarea justă prin rezultat
5.2	- valoarea contabilă a datoriilor financiare care îndeplinesc criteriile
6	Valoarea contabilă a datoriilor financiare evaluate la cost amortizat
7	Informații privind împrumuturile și creanțele desemnate a fi evaluate la valoarea justă
7.1	- informații privind expunerea la riscul de credit (fără a ține cont de garanții)
7.2	- informații privind derivatele utilizate pentru a diminua riscul de credit
7.3	- modificarea valorii juste atribuibile riscului de credit
7.4	- variația valorii juste pentru derivatele de credit
8	Informații privind datoriile financiare desemnate a fi evaluate la valoarea justă prin rezultat
8.1	- variația valorii juste ca urmare a impactului riscului de credit
8.2	- diferența dintre valoarea contabilă și suma de plătit la scadență
8.3	- metodele utilizate pentru a răspunde cerințelor de informare de la punctele 7.4 și 8.1
9	Informații privind reclasificări de active financiare între categoriile IAS 39
10.	Informații privind activele financiare derecunoscute (dacă entitatea a transferat active financiare și nu sunt îndeplinite condițiile pentru derecunoaștere)
10.1	- natura activelor transferate
10.2	- natura riscurilor la care este expusă entitatea
10.3	- dacă toate activele transferate nu sunt derecunoscute se menționează valoarea contabilă a activelor și a datoriilor asumate
10.4	- dacă derecunoașterea activelor de face pe măsură implicării continue se menționează valoarea contabilă a activelor transferate, valoarea contabilă a activelor menținute în bilanț ca urmare a implicării continue și a datoriilor asociate.

11	Informații privind garanțiile
11.1	- valoarea contabilă a activelor financiare utilizate pentru a garanta datorii
11.2	- termenii contractuali
11.3	- valoarea contabilă a garanțiilor deținute
11.4	- termenii contractuali ai garanției
11.5	- dacă entitatea deține garanții și poate să le vândă trebuie să menționeze valoarea justă a acestora
11.6	- valoarea justă a garanțiilor vândute
11.7	- condițiile de utilizare a garanțiilor
12	Informații privind deprecierea activelor financiare (reconcilerea contului de ajustare pentru depreciere)
13	Informații privind instrumente financiare cu derivate încorporate
14.	Informații privind împrumuturile
14.1	- detalii privind plățile de principal și dobândă neonorate
14.2	- valoarea contabilă a împrumuturilor pentru care există plăți neonorate
14.3	- dacă aceste împrumuturi pentru care există plăți restante au fost renegociate sau restanțele au fost plătite
14.4	- informațiile de mai sus și pentru împrumuturile pentru care a avut loc o încălcare a acordului
15	Informații de publicat în contul de profit și pierdere și în capitalurile proprii
15.1	- câștigul sau pierderea netă rezultată din activele și datoriile financiare evaluate la valoarea justă prin contul de rezultat separat pentru cele
15.1.1	- desemnate în această categorie
15.1.2	- care îndeplinesc criteriile
15.2	- câștigul sau pierderea recunoscut(ă) pentru activele disponibile pentru vânzare în capitalurile proprii și cel reciclat în contul de profit și pierdere
15.3	- câștigul sau pierderea recunoscut(ă) pentru activele deținute până la scadență
15.4	- câștigul sau pierderea recunoscut(ă) pentru împrumuturi și creanțe
15.5	- câștigul sau pierderea recunoscut(ă) pentru datorii financiare evaluate la cost amortizat
15.6	- venitul sau cheltuiala totală cu dobânda (calculate după metoda ratei efective) pentru activele și datoriile financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de rezultat
15.7	- venituri sau cheltuieli cu comisioanele (care nu au fost incluse în calculul ratei efective)
15.7.1	- pentru activele și datoriile financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de rezultat
15.7.2	- din activități de intermediere
15.8	- venitul din dobânzi pentru activele financiare depreciate
15.9	- pierderea din depreciere pentru fiecare tip de activ financiar (conform IAS 39)
16	Informații privind politicile contabile utilizate

17.	Informații privind contabilitatea de acoperire
17.1	- descrierea fiecărui tip de relație de acoperire
17.2	- descrierea instrumentelor de acoperire și valoarea justă a acestora
17.3	- natura riscului acoperit
17.4	Pentru acoperirea fluxurilor de trezorerie - momentul când fluxurile acoperite vor afecta contul de rezultat
17.5	- descrierea tranzacțiilor previzionate care au fost acoperite dar nu se mai așteaptă să survină
17.6	- suma recunoscută în capitalurile proprii în timpul perioadei
17.7	- suma reciclată din capitalurile proprii în contul de rezultat și postul afectat
17.8	- suma virată din capitalurile proprii care a ajustat evaluarea inițială a activelor sau datoriilor
17.9	Pentru acoperirea valorii juste - câștigul sau pierderea aferentă instrumentului de acoperire
17.10	- câștigul sau pierderea aferentă riscului acoperit din poziția acoperită
17.11	Ineficiența ce afectează contul de rezultat în cazul acoperirii fluxurilor de trezorerie
17.12	Ineficiența ce afectează contul de rezultat în cazul acoperirii investiției nete
18	Informații privind valoarea justă
18.1	- metoda utilizată pentru determinarea valorii juste
18.2	- dacă se utilizează un preț sau un model de evaluare
18.3	- dacă se utilizează un model de evaluare și parametrii nu sunt preluați de pe piață și nu se bazează de date observabile pe piață
18.4	- în cazul prezentat la punctul anterior trebuie să se menționeze variația valorii juste recunoscută în contul de rezultat
18.5	- dacă există diferențe între valoarea justă la momentul recunoașterii inițiale și suma ce ar fi determinată utilizând o tehnică de evaluare trebuie să se prezinte
18.5.1	- politica contabilă utilizată pentru a recunoaște diferența de rezultat ce reflectă modificări ale factorilor de care țin cont participanții la piață
18.5.2	- diferența agregată rămasă de recunoscut la începutul și la sfârșitul perioadei și o reconciliere
18.6	Informații privind situațiile în care valoarea justă nu este prezentată
19	Informații calitative privind riscurile asociate instrumentelor financiare
19.1	- expunerea la risc
19.2	- obiectivele politicilor și procedurilor de gestiunea a riscurilor și metodele de evaluare
19.3	- modificări produse față de perioada anterioară
20	Informații cantitative pentru fiecare tip de risc
20.1	- date cantitative privind expunerile la riscuri
20.2	- concentrarea riscurilor
21	Informații privind riscul de credit
21.1	- expunerea la riscul de credit fără a ține cont de garanții
21.2	- descrierea garanțiilor
21.3	- informații privind calitatea activelor financiare pentru care nu s-au înregistrat întârzieri la plată sau deprecieri

21.4	- valoarea contabilă a activelor financiare care ar fi depreciate dacă nu s-ar fi renegociat termenii contractuali
21.5	- pentru fiecare tip de active financiar o analiză a duratei pentru activele financiare la care sau înregistrat întârzieri dar nu sunt depreciate
21.6	- o analiză a activelor financiare depreciate individual și factorii de care s-a ținut cont pentru a determina depreciere
21.7	- o descriere a garanției deținute pentru aceste active
21.8	- dacă entitatea intră în posesia unor garanții în timpul perioadei trebuie să prezinte
21.8.1	- natura și valoarea contabilă a activelor obținute
21.8.2	- dacă aceste garanții deținute nu sunt ușor convertibile în lichidități trebuie menționate politicile entității privind valorificarea acestor active prin vânzare sau utilizare
22	Informații privind riscul de lichiditate
22.1	- analiza pe maturități a datoriilor financiare
22.2	- o descriere a modului în care este gestionat riscul de lichiditate
23	Informații privind riscul de piață
23.1	- analiza de senzitivitate pe fiecare tip de risc și ilustrând cum vor fi afectate contul de rezultat și capitalurile proprii ca urmare a factorilor de risc
23.2	- metodele și ipotezele utilizate în analiza de senzitivitate
23.3	- schimbări produse față de perioada anterioară
23.4	- explicații privind metodele de analiză a senzitivității parametrii utilizați și ipotezele asumate
23.5	- explicații cu privire la obiectivele metodelor utilizate și a limitelor acestea în a reflecta valoarea justă a activelor și datoriilor

ⁱ Teoria a fost utilizată inițial în contextual pieței forței de muncă. Spence (1973) a demonstrat că nivelul de educație al unui candidat la un loc de muncă reprezenta un semnal credibil pentru competența acestuia.